

عدم اطمینان در برآورد تقاضا برای سال ۲۰۱۰

بهروز بیک علیزاده
تحلیلگر ارشد بازار نفت

بوده باشد، مبتنی بر بخش‌هایی مانند خدمات بوده است. به همین دلیل تجدیدنظرهای سعودی در میزان رشد تقاضا بسیار کمتر از تجدیدنظرهای سعودی در میزان رشد اقتصاد جهانی بوده است.

۲- برآوردها از رشد اقتصادی دقیق نیستند و تأثیر مشوق‌های اقتصادی بیش از واقع برآورد شده‌اند. بنابراین تعجبی ندارد که تقاضا برای نفت به همان میزان افزایش نیافته باشد. هرچند پیش‌بینی شده است که تقاضا در سال ۲۰۱۰ به ۸۵/۵ میلیون بشکه برسد اما هنوز این رقم ۹۰۰ هزار بشکه کمتر از سال ۲۰۰۷ و ۴۰۰ هزار بشکه کمتر از سال ۲۰۰۸ است. نکته قابل توجه این است که سطح ذخیره‌سازی‌های نفتی در پایان سه‌ماهه دوم به ۴/۳۲۴ میلیارد بشکه رسید که ۷۵ میلیون بشکه بیشتر از پایان سال ۲۰۰۹ بود و این بدان معنی است که بخشی از تقاضا برای نفت برای ذخیره‌سازی بوده است.

بدیهی است که با گذشت زمان بهتر می‌توان دربارهٔ صحت هرکدام از دلایل فوق‌الذکر قضاوت نمود. اما می‌توان نتیجه گرفت که در صورت تغییر ساختار اقتصاد، تولیدکنندگان نفت باید خود را برای دوره‌های طولانی پایین بودن رشد تقاضا، آماده کنند و این مستلزم تجدیدنظر در برنامه‌های توسعه ظرفیت‌های تولید خواهد بود و اگر کندی نسبی رشد تقاضای نفت تنها به اشتباه در محاسبات رشد اقتصادی مربوط باشد، تولیدکنندگان نفت باید منتظر باشند تا مشوق‌های اقتصادی تأثیر خود را بر اقتصاد واقعی و تقاضا آشکار سازد.

(فهرست منابع و مآخذ در دفتر نشریه موجود است)

بسیاری از کشورها اتخاذ گردید توانست مسیر نزولی اقتصاد را متوقف سازد و رشد اقتصاد جهان را که در سال ۲۰۰۹ منفی شده بود (۰/۸-) دوباره به محدوده مثبت وارد کند. مشوق‌های اقتصادی که برای این منظور به کار گرفته شد حجم انبوهی را تشکیل می‌داد. آمریکا ۷۸۷، ژاپن ۸۲۰ و چین ۵۸۵ میلیارد دلار و اتحادیه اروپا ۲۰۰ میلیارد یورو برای مقابله با بحران هزینه کردند. علاوه بر آن بانک‌های مرکزی نیز با کاهش نرخ بهره تلاش کردند این حرکت را تسریع کنند. البته کارشناسان اقتصادی معتقدند که برای حصول اطمینان از تداوم رشد اقتصادی و بهبود بحران، باید ارایه مشوق‌های اقتصادی ادامه یابد. به ویژه اینکه بحران بدهی‌ها در اروپا هنوز باعث نگرانی است.

به هر حال اقداماتی که رشد اقتصاد جهانی را تقویت کرد، به همان میزان بر تقاضای نفت مؤثر نبود. همان‌طور که گفته شد تفاوت رشد اقتصادی در دو پیش‌بینی به ۱/۶ درصد رسید اما این تفاوت برای رشد تقاضای جهانی نفت تنها به ۰/۶ درصد بالغ شده است. برای توضیح این تفاوت می‌توان به دلایل احتمالی زیر اشاره نمود:

۱- احیاء اقتصاد جهانی بیش از اینکه مبتنی بر بخش‌های انرژی‌بر مانند صنعت،

در جدیدترین بررسی سازمان اوپک که در ماه سپتامبر انتشار یافته، تقاضای جهانی نفت برای سال ۲۰۱۰ در سطح ۸۵/۵ میلیون بشکه در روز پیش‌بینی شده است. در حالی که در اولین پیش‌بینی سازمان برای این سال که در ژوئیه ۲۰۰۹ انجام شده بود، این رقم ۸۴/۳ میلیون بشکه در روز ذکر شده بود. یعنی این پیش‌بینی در فاصلهٔ حدود چهارده ماه، به میزان ۱/۲ میلیون بشکه در روز مورد تجدیدنظر سعودی قرار گرفته است. به این ترتیب احتمال رشد ۰/۶ درصدی برای تقاضای جهانی نفت در پیش‌بینی اولیه، اکنون به ۱/۲ درصد افزایش یافته است. مقایسه پیش‌بینی‌ها از رشد اقتصادی که در همین فاصله زمانی توسط سازمان اوپک ارایه گردیده است نیز می‌تواند ابعاد دیگری از تغییر نگرش‌ها نسبت به آینده کوتاه‌مدت بازار را آشکار نماید.

این سازمان در همان پیش‌بینی اولیه خود در ژوئیه ۲۰۰۹، رشد اقتصاد جهان برای سال ۲۰۱۰ را ۲/۳ درصد برآورد نمود، اما با گذشت زمان این پیش‌بینی را مورد تجدیدنظر سعودی قرار داد و در آخرین برآورد خود آن را به میزان ۱/۶ درصد افزایش داد و به ۳/۹ درصد رساند. اوپک در چنین افزایشی تنها نیست. صندوق بین‌المللی پول که در سال ۲۰۰۹ رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۱۰ را ۱/۹ درصد پیش‌بینی کرده بود، در برآورد ماه اکتبر ۲۰۱۰ خود این رقم را تا سطح ۴/۸ درصد افزایش داده است. سیاست‌های پولی و مالی که توسط

